

krænket i forhold til Sørensen og Rasmussen, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 11.

Ved lov nr. 153 af 26. april 2006 ændredes lov om beskyttelse mod afskedigelse på grund af foreningsforhold. Loven indeholder nu et forbud mod eksklusivaftaler på arbejdsmarkedet og et forbud mod, at en arbejdsgiver lægger vægt på foreningsforhold i forbindelse med ansættelse og afskedigelse. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til lovforslaget, at dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ikke ændrer ved, at foreninger, der er oprettet ved lov, og som udfører offentlig myndighed som f.eks. lovregulerede kollegiale organer blandt visse liberale professioner, der fastsætter fagetiske regler og håndhæver disse over for deres medlemmer, ikke omfattes af foreningsbegrebet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 11. Regeringen har imidlertid besluttet at afskaffe de eksklusivlignende ordninger inden for de liberale erhverv.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at Justitsministeriet vil anmode det nedsatte udvalg om advokater om i sin betænkning at beskrive mulige løsningsmodeller i forbindelse med de spørgsmål, der opstår ved en afskaffelse af det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet. Justitsministeriet vil på baggrund af betænkningen fra udvalget udarbejde et lovforslag om ophævelse af det obligatoriske medlemskab af Advokatsamfundet og om den fremtidige tilrettelæggelse af et tilsyn, klagesagsbehandling og uddannelse på advokatområdet med henblik på fremsættelse i Folketinget i oktober 2006.

Ved lov nr. 491 af 7. juni 2006 ændredes sundhedsloven. Herved ophævedes eksklusivbestemmelser og krav om foreningsmedlemskab i praksissektoren.

2.2. Advokatudvalgets overvejelser

2.2.1. Advokatudvalget har i betænkningen beskrevet fem mulige løsningsmodeller i forbindelse med de spørgsmål, der opstår ved en afskaffelse af det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet.

Det drejer sig om følgende modeller:

- En model, hvorefter Advokatsamfundet fremover ikke skal have karakter af en forening, men derimod være en ved lov oprettet og reguleret institution, som fortrinsvis varetager tilsyns- og disciplinærfunktioner i forhold til alle advokater (model 1).
- En tilslutningsmodel, hvorefter de advokater, som ikke ønsker at være medlemmer af Advokatsamfundet, skal være tilsluttet – og bidrage til udgifterne forbundet med driften af – Advo-

katsamfundets tilsyns- og disciplinærsystem (model 2).

- En model, hvor der ikke stilles krav om medlemskab af Advokatsamfundet, men af en godkendt advokatsammenslutning, som der kan være flere af (model 3).
- En model, hvorefter retten til at kalde sig advokat er knyttet til medlemskabet af Advokatsamfundet (dvs. en titelbeskyttelse knyttet til medlemskabet), men hvor der som udgangspunkt ikke er knyttet enerettigheder til advokattitlen, herunder f.eks. eneret til at møde som partsrepræsentant (procesfuldmægtig) i retten (model 4).
- En offentlig tilsynsmodel, hvor der oprettes et statsligt tilsyns- og disciplinærsystem (f.eks. et disciplinærnævn) (model 5).

Modellerne er nærmere beskrevet i betænkningen side 219-247

2.2.2. Et flertal af udvalgets medlemmer anbefaler model 1 som grundlag for en fremtidig regulering af advokatprofessionen. Modellen indebærer en ændring af retsplejelovens § 143, stk. 1, således at Advokatsamfundet fremover ikke anses for en forening, men en organisation, der udgøres af alle advokater med beskikkelse, som er oprettet ved lov, og som i henhold til lovgivningen er tillagt offentligretlige funktioner.

Modellen indebærer navnlig, at Advokatsamfundet af hensyn til at sikre en uafhængig og kvalificeret advokatbistand for borgere og virksomheder forestår tilsyns- og disciplinærfunktionen og de dermed naturligt forbundne opgaver for alle advokater med beskikkelse. Advokatsamfundet forestår af samme grunde grunduddannelsen for advokater. Den løbende efteruddannelse bør kunne tilbydes advokaterne af enhver fagligt kompetent udbyder, men det vil være naturligt og mest hensigtsmæssigt, at kontrollen med, at uddannelseskravene efterleves, placeres hos Advokatsamfundet som led i tilsynet med advokaterne.

Flertallet i udvalget finder, at modellen bedre end nogen anden model, som udvalget har drøftet, bl.a. sikrer, at borgere og virksomheder har adgang til en uafhængig og kvalificeret advokatbistand, og at princippet om negativ foreningsfrihed respekteres.

Flertallet har særligt lagt vægt på hensynet til, at borgere og virksomheder skal have adgang til uafhængig og kvalificeret bistand fra advokater. Hensynet til uafhængighed betyder, at den enkelte advokat skal være uafhængig af statsmagten og af enhver uvedkommende privat interesse, der kan være i konflikt med klientens interesser.